

Podmiot zgłaszający uwagi	Uwaga	Sposób uwzględnienia uwag zawartych w piśmie
<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismo z dnia 23.01.2018 r., znak sprawy: W00-III.410.1093.2017.AM.1</p>	<p>1. W rozdziale 6.1 na str. 57 projektu aktualizacji Programu, w tabeli nr 11, wskazano przelicznik „objętości odpadów azbestowych przewidzianych do składowania”: „1 tona/Mg odpadów azbestowych ma objętość 0,95 m³.” Z ww. zależności wynika, iż 1 m³ odpadów azbestowych waży 1,05 Mg. Analogicznie wskazano „potrzebną pojemność składowiska do składowania odpadów azbestowych”: „1 tona/Mg odpadów azbestowych zajmuje na składowisku 1,3 m³”, a więc 0,76 Mg odpadów zajmuje na składowisku powierzchnię 1 m³. Natomiast na str. 58 i 59 projektu aktualizacji Programu, przedstawiając „charakterystykę podziału składowiska na kwatery w wariantcie I i wariantcie II, wskazując objętość kwater, przyjęto przelicznik „masa 1 m³ odpadów” równy 1,35 Mg. Proszę wyjaśnić powyższe nieścisłości i jednoznacznie wskazać masę 1 m³ odpadów. Na tej podstawie proszę w sposób jednoznaczny określić pojemność planowanego składowiska odpadów.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona na str. 59 <i>Programu</i>.</p> <p>Do obliczeń przyjęto: masa 1 m³ odpadów azbestowych równa jest 1,35 Mg.</p>
	<p>2. Mając na uwadze pkt 1 niniejszej opinii proszę wyjaśnić, czy planowane do budowy składowisko odpadów azbestowych będzie stanie przyjąć wszystkie odpady zawierające azbest, z terenu 19 gmin (tj. 51 803,50 Mg odpadów) o których mowa w rozdziale 6.1 na str. 56-57 projektu aktualizacji Programu, w okresie obowiązywania projektu aktualizacji Programu. Jeżeli nie, proszę wskazać inny sposób zagospodarowania ww. odpadów.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Planowane do budowy składowisko odpadów azbestowych będzie w stanie przyjąć wszystkie odpady zawierające azbest, z terenu 19 gmin, tj. 51 803,50 Mg odpadów.</p>
	<p>3. W rozdziale 7.2.2 na str. 74 projektu aktualizacji Programu napisano: „Planowana inwestycja polegać będzie na budowie składowiska odpadów niebezpiecznych (azbestowych). Inwestycja zostanie zlokalizowana na terenie miasta Jarocin. Do realizacji rekomendowany jest wariant II”. Z informacji zawartych w rozdziale 6.1 na str. 59 projektu aktualizacji Programu wynika, że wariant II składowiska odpadów zakłada realizację IV kwater. Natomiast w dalszej części rozdziału 7.2.2 n str. 74 oraz w rozdziale 7.3 na str. 76 projektu aktualizacji Programu zatytułowanym „Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu” jest mowa o „projektowanej kwaterze składowiska”, „budowie kwatery składowiska na odpady azbestowe”. W projekcie aktualizacji Programu proszę jednoznacznie określić liczbę kwater. Odpowiednie zapisy proszę zawrzeć w prognozie.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Składowisko zostanie wybudowane uwzględniając wariant I realizacyjny.</p>
	<p>4. W rozdziale 7.2.2 na str. 74 projektu aktualizacji Programu napisano: „Można stwierdzić, że przy przyjęciu do unieszkodliwiania 84 569,820 Mg (planowana pojemność projektowanej kwatery składowiska) odpadów łączny przychód wyniesie 25 793 795,10 PLN”. Z informacji zawartych w rozdziale 6.1 na str. 58 projektu aktualizacji Programu wynika,</p>	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Do realizacji rekomendowany jest wariant I realizacyjny (99 266,36 Mg).</p>

	<p>że ww. wskazana „planowana pojemność projektowanej kwatery składowiska” wynosząca 84 569,820 Mg odpadów azbestowych to pojemność kwatery opisanej w wariancie I. Natomiast „do realizacji rekomendowany jest wariant II” składowiska odpadów. Proszę zweryfikować informacje zawarte w projekcie aktualizacji Programu w tym zakresie.</p>	
	<p>5. W rozdziale 3.4.2 na str. 31 projektu aktualizacji Programu napisano: „Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu, w którym występują wyroby zawierające azbest, ma obowiązek dokonywania ich inwentaryzacji, poprzez sporządzenie spisu z natury, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i polityki Społecznej z dnia 14 października 2005 r.”. W prognozie proszę doprecyzować jakiego rozporządzenia dotyczy powyższe stwierdzenie. Informuję, że obowiązujące rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824), jednakże nie ma w nim wskazanych obowiązków „właściciela, zarządcy lub użytkownika obiektu, w którym występują wyroby zawierające azbest”, czy prowadzenia inwentaryzacji takich wyrobów. Proszę zweryfikować informacje zawarte w projekcie aktualizacji Programu w tym zakresie.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona (str. 32 <i>Programu</i>).</p>
	<p>6. W załączniku nr 2 do projektu aktualizacji Programu przedstawiono wzór „ankiety wykorzystywanej podczas inwentaryzacji wyrobów azbestowych” pn. „Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.04.71.649)”. Informuję, że 18.09.2010 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2010 r. Nr 162, poz. 1089), którym m.in. wprowadzono nowe brzmienie załącznika nr 1 (Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest) do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649). Proszę zatem zweryfikować treść załącznika nr 2 do projektu aktualizacji Programu w tym zakresie.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. (załącznik nr 1 do <i>Programu</i>).</p>
	<p>7. W załączniku nr 3 do projektu aktualizacji Programu przedstawiono wzór „Informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone (Dz.U.03.192.1876)”. Informuję, że rozporządzenie opublikowane w Dz.U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1876, tj. rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. (załącznik nr 1 do <i>Programu</i>).</p>

	i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest, zostało uchylone 26 stycznia 2011 r. Proszę powołać na aktualne przepisy w tym zakresie. Ponadto proszę zweryfikować treść załącznika nr 3 do projektu aktualizacji Programu.	
	8. Proszę zweryfikować treść załącznika nr 1 do projektu aktualizacji Programu, mając na uwadze zapisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. z 2011 r. Nr 8 poz. 31).	Uwaga została uwzględniona. (załącznik nr 1 do Programu).
	9. W rozdziale 6.2.1 na str. 14 prognozy napisano: „W granicach administracyjnych Gminy Jarocin dominującą część obszaru zajmują dwie jednolite części wód powierzchniowych: Lubieszka oraz Lutynia od Radowicy do Lubieszki”. Następnie na str. 15-17 prognozy odniesiono się jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): Lutynia od Lubieszki do ujścia oraz Proсна od Dopływu z Piątka Małego do ujścia, objętych „programem monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu jarocińskiego w 2016 roku”. Proszę zweryfikować informacje zawarte w prognozie oraz wskazać wszystkie jednolite części wód powierzchniowych, w granicach których znajduje się gmina Jarocin, w tym wskazanie w granicach której JCWP znajduje się planowana instalacja składowiska odpadów azbestowych. W prognozie proszę określić stan JCWP oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Informuję, że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/) opublikowano „Ocenę stanu jednolitych części wód za rok 2016 z uwzględnieniem oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych (w trakcie weryfikacji przez GIOŚ)”. Ponadto proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu aktualizacji Programu na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja zadań zawartych w projekcie aktualizacji Programu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r. poz. 1967).	Uwaga została uwzględniona. (rozdział 6.2.1) Gmina Jarocin leży w granicach JCWP: Lutynia od Lubieszki do ujścia oraz Proсна od Dopływu z Piątka Małego do ujścia.
	10. W rozdziale 6.2.2 na str. 18 prognozy napisano: „Gmina Jarocin położona jest na obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd nr 73), która ma powierzchnię 3 593 km ² ”. Informuję, że z ogólnodostępnych informacji, opublikowanych na stronie internetowej Państwowego Instytutu Geologiczno-Państwowego Instytutu Badawczego	Uwaga została uwzględniona (str. 26 Prognozy).

	<p>(http://epsh.pgi.gov.pl/epsh), wynika, że gmina Jarocin zlokalizowana jest w granicach JCWPd nr 61 i nr 70 (według nowego podziału JCWPd). W związku z powyższym w prognozie proszę określić stan jednolitych części wód podziemnych nr 61 i nr 70, w granicach których położony jest obszar objęty projektem aktualizacji Programu. Przy czym określając stan JCWPd proszę wskazać istniejący stan chemiczny i stan ilościowy, a także istniejącą jakość wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych najbliższej obszarze opracowania w granicach ww. JCWPd. Jednocześnie informuję, iż na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu dostępna jest „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016 /wg badań PIG/”. Natomiast dan dotyczące stanu chemicznego i stanu ilościowego według nowego podziału na JCWPd dostępne są w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.</p>	
	<p>11. Analiza wpływu planowanego składowiska odpadów niebezpiecznych (azbestu) na środowisko jest niewystarczająca. W rozdziale 7.1 na str. 25-26 prognozy odniesiono się wyłącznie do etapu realizacji inwestycji, stwierdzając, że „etap realizacji przedsięwzięcia nie będzie miał wpływu na wody powierzchniowe, gdyż one w pobliżu nie występują”, „etap realizacji przedsięwzięcia nie wpłynie negatywnie na wody podziemne” „biorąc pod uwagę skalę robót przewidzianych w związku z realizacją przedsięwzięcia, jak i wskazane działania minimalizujące oddziaływanie na środowisko”. Jednakże w prognozie nie wskazano rozwiązań minimalizujących. W rozdziale 7.3 na str. 27 prognozy napisano: „Realizacja przedmiotowego dokumentu nie będzie wiązała się w sposób bezpośredni z oddziaływaniem na glebę czy powierzchnię ziemi”. Jednocześnie stwierdzono, że „w trakcie realizacji inwestycji związanej z budową kwatery na odpady azbestowe powierzchnia ziemi zostanie zmieniona w stosunku do stanu pierwotnego. Wykonane będą wykopy niezbędne do wybudowania niecki składowiskowej wraz z całą niezbędną infrastrukturą. Warstwa humusowa pochodząca z wykopów zostanie zmagazynowana do celów eksploatacyjnych składowiska”. W rozdziale 7.4 na str. 28 prognozy stwierdzono, bez uzasadnienia, że „w trakcie realizacji inwestycji wykonane będą roboty budowlane, które nie będą miały wpływu na dobra materialne”. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania planowanego składowiska odpadów. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji zawartych w dokumentacji sporządzonej na potrzeby wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie składowiska odpadów niebezpiecznych o pojemności ponad 25 tys. ton, w miejscowości Jarocin,</p>	<p>Uwaga została uwzględniona (str. 44 – 46 Prognozy).</p>

	<p>gmina Jarocin, powiat jarociński, województwo wielkopolskie. Informuję, iż analiza potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu aktualizacji Programu powinna być przedstawiona w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Również stwierdzenie braku znaczących oddziaływań na środowisko wymaga odpowiedniego uzasadnienia.</p>	
	<p>12. Określając wpływ realizacji ustaleń projektu aktualizacji Programu na klimat akustyczny proszę odnieść się do etapu eksploatacji składowiska odpadów azbestowych, w tym źródeł hałasu znajdujących się na składowisku czy hałasu związanego z transportem odpadów na składowisko. W rozdziale 7.8 na str. 29-30 prognozy napisano: „Zwiększony ruch pojazdów w czasie transportu odpadów zawierających azbest dodatkowo wpływa na zwiększenie poziomu hałasu. Wpływ procesów usuwania wyrobów zawierających azbest na klimat akustyczny będzie miał charakter chwilowy”. Informuję, że z zapisów projektu aktualizacji Programu wynika, że „składowisko odpadów niebezpiecznych przyjmować będzie odpady niebezpieczne do unieszkodliwiania do końca roku 2032 (...) tj. przez kres 14 lat” (rozdział 6.1 na str. 59 projektu aktualizacji Programu). Ponadto, jak oddano w rozdziale 6.1 na str. 60 projektu aktualizacji Programu, przewiduje się, że na składowisku odpadów poddawanych unieszkodliwianiu w ciągu doby będzie maksymalnie 50 Mg odpadów zawierających azbest. W prognozie proszę zatem określić wpływ długookresowego (14 lat) transportu odpadów na klimat akustyczny terenów wymagających ochrony znajdujących się w sąsiedztwie. W przypadku wystąpienia przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska, w projekcie aktualizacji Programu i prognozie proszę określić środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne ograniczające emisję hałasu, co najmniej do poziomów dopuszczalnych.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona (str. 44 – 46 Prognozy).</p>
	<p>13. Określając, analizując i oceniając przewidywane oddziaływanie na krajobraz, w prognozie proszę odnieść się do potrzeby ochrony krajobrazu oraz konieczności prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).</p>	<p>Uwaga została uwzględniona (str. 44 – 46 Prognozy).</p>
	<p>14. Oceniając przewidywane oddziaływanie na klimat, w prognozie proszę odnieść się do kształtowania warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywane zmiany klimatu (mikroklimatu) wpłyną na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń</p>	<p>Uwaga została uwzględniona (str. 44 – 46 Prognozy).</p>

	projektu aktualizacji Programu na klimat wskazanie jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl).	
	15. W rozdziale 7.10 na str. 31 prognozy zatytułowanym „Wzajemne oddziaływanie między wymienionymi elementami środowiska” napisano: „Planowane w Programie przedsięwzięcia nie wpłyną na oddziaływanie pomiędzy wymienionymi elementami środowiska”. Proszę uzasadnić powyższe stwierdzenie.	Uwaga została uwzględniona (str. 31 <i>Prognozy</i>).
	16. W rozdziale 10 na str. 45 prognozy zawarto „matrycę oceniającą wpływ zagadnień na poszczególne elementy ochrony środowiska” (Tabela nr 9. „Planowane znaczące oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne – na następujące zagadnienia i aspekty środowiska”). W tabeli nr 9 odniesiono się do „celów/działań”, które nie uwzględniają wszystkich zadań wymienionych w rozdziale 7.3 na str. 75-76 projektu aktualizacji Programu, w szczególności działań inwestycyjnych, takich jak „usunięcie pokryć dachowych zawierających azbest”, czy „położenie nowego pokrycia po zdemontowaniu płyt azbestowo-cementowych”. Proszę zweryfikować informacje zawarte w prognozie w tym zakresie. Przy czym informuję, że analiza potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu aktualizacji Programu powinna być przedstawiona w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Proszę zatem również zweryfikować i uzasadnić wyniki analizy przedstawionej w Tabeli nr 9.	Uwaga została uwzględniona (str. 42 – 43 <i>Prognozy</i>).
	17. Proszę zweryfikować informacje zawarte w rozdziale 8 na str. 32 prognozy zatytułowanej „Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych” i zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. C ustawy o oś. określić, przeanalizować i ocenić istniejące problemy istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.	Uwaga została uwzględniona (str. 32 – 33 <i>Prognozy</i>).
	18. Nawiązując do zapisów w rozdziale 9.1.1 na str. 33-34 prognozy informuję, iż „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” określa kierunki działań w latach 2009-2012 oraz cele średniookresowe do 2016 r. Zgodnie z art. 14 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2017 r. poz. 1376, ze zm.). Proszę zatem zaktualizować	Uwaga została uwzględniona (str. 34 <i>Prognozy</i>).

	informacje zawarte w prognozie, przy czym określając cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu aktualizacji Programu proszę korzystać z obowiązujących dokumentów.	
	19. Nawiązując do informacji zawartych w rozdziale 9.1.2 na str. 35 prognozy informuje, że obowiązuje „Krajowy plan gospodarki odpadami 2022”, przyjęty uchwałą Nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 (M.P. z 2016 r. poz. 784). Proszę zatem zaktualizować informacje zawarte w prognozie, przy czym określając cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu aktualizacji Programu proszę korzystać z obowiązujących dokumentów.	Uwaga została uwzględniona (str. 36 <i>Prognozy</i>).
	20. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy ooś w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby opracowywania projektu aktualizacji Programu. W prognozie wskazane jest wymienienie dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, które poddano analizie, określenie celów ochrony środowiska wyznaczonych w tych dokumentach istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu wraz z krótkim opisem sposobów ich uwzględnienia w projekcie dokumentu [R. Bendarek (red), <i>Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań 2012, s. 64</i>]	Uwaga została uwzględniona (str. 34 <i>Prognozy</i>).
	21. Nawiązując do informacji zawartych w rozdziale 7.2 na str. 26 prognozy informuję, że obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183). Proszę zweryfikować informacje zawarte w prognozie w tym zakresie.	Uwaga została uwzględniona.
	22. W prognozie proszę powołać się na aktualny dziennik ustaw, w którym opublikowano ustawę o odpadach.	Uwaga została uwzględniona.
	23. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit e ustawy ooś prognoza zawiera streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym. W związku z tym proszę rozwinąć zapisy rozdziału 12 na str. 47 prognozy zatytułowanego „Streszczenie” w taki sposób, aby zawierał najistotniejsze informacje zawarte w poszczególnych rozdziałach prognozy. Ponadto, w „Streszczeniu” proszę uwzględnić zmiany wprowadzone w poszczególnych rozdziałach prognozy.	Uwaga została uwzględniona (str. 47 – 49 <i>Prognozy</i>).